

MUNDUS COLLEGE AMSTERDAM

'DE REGELMAAT VAN EEN VAST BURGERSCHAPSVAK WERKT HIER HEEL GOED'

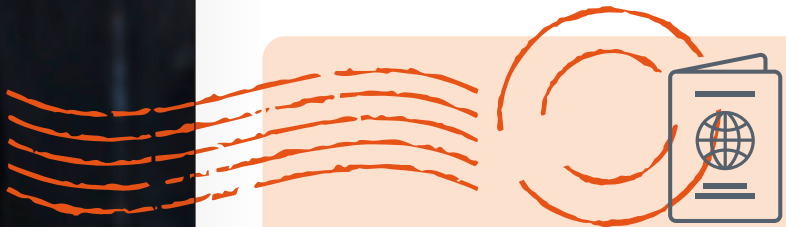
Sinds 2017 volgen de leerlingen van het Mundus College in Amsterdam-West twee uur per week het vak Persoonsvorming & Socialisatie.' Politicologe Maxe de Rijk is een van de docenten die dit vak heeft ontwikkeld en onderwijst. "Ik krijg van collega's terug dat leerlingen beter gesprekken voeren en beter kunnen omgaan met verschillen."

"Hoe kunnen we een goede school zijn voor onze leerlingen? Hoe bereiden we ze – los van het onderwijs in taal en rekenen – voor op de maatschappij?" Zo verwoordt De Rijk de focus

van de burgerschapsvorming op het Mundus College.

Met het vak Persoonsvorming & Socialisatie (P&S) wil de school leerlingen optimaal voorbereiden op de maatschappij. Gezien de leerlingenpopulatie van deze school – vrijwel alle leerlingen hebben een migratieachtergrond – is dit een grote opdracht.

De Rijk: "Veel leerlingen komen hier binnen met een geknakt zelfbeeld, hebben ervaringen met discriminatie en kunnen maar moeilijk hun plek vinden in de maatschappij. Er heerste bij de leerlingen meer een straatcultuur dan een schoolcultuur. Daar wilden we wat aan doen. We willen leerlingen het gevoel geven dat ze, ook met hun schooladvies en hun achtergrond, iets kunnen bereiken. Je ziet deze leerlingen groeien als je ze stof aanbiedt op hun eigen niveau in een groep met kinderen die ook moeite hebben met leren. Die groei willen we stimuleren, zodat ze vertrouwen krijgen dat het goed komt met hen."

-
- 📍 Mundus College, Amsterdam
 - 👤 900 leerlingen (april 2020)
 - 📖 vmbo-praktijkonderwijs, eerste opvang anderstaligen (EOA)

motto:

'Grenzeloos leren'

Naast de cognitieve vakken is hier veel aandacht voor persoonsvorming en socialisatie.

www.mundus.espritscholen.nl

MAXE DE RIJK
MUNDUS COLLEGE

LEERLIJN P&S

Samen met andere docenten ontwikkelde De Rijk voor het vak P&S een leerlijn die begint bij de leerling zelf en gaandeweg uitwaaiert naar de omgeving en naar de maatschappij. Of zoals De Rijk het zegt: “De leerlijn is zo opgebouwd, dat de wereld van de leerlingen steeds groter wordt gemaakt: van het ‘ik’ naar het ‘wij’, naar de maatschappij.”

In het eerste leerjaar leren de leerlingen te ontdekken wie ze zelf zijn: wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik? Daarna verdiepen ze zich in anderen, in hun klasgenootjes, maar ook in mensen uit culturen en met geloven die ze zelf niet kennen. De Rijk: “Op deze school, met leerlingen van wel zestig verschillende nationaliteiten, is het belangrijk dat je elkaar begrijpt en respecteert, en dat je inziet dat iemand een heel leuk mens kan zijn, ook als hij anders is dan jij.” Vervolgens leren de leerlingen steeds meer over de maatschappij. Hoe werkt de rechtsstaat? Wat doen politici? Hoe kan je zelf een bijdrage leveren aan de maatschappij?

FLEXIBEL

Er zijn zeven vaardigheden die het vak P&S de leerlingen wil bijbrengen: samenwerken, emoties herkennen, presenteren, kritisch denken, reflecteren, argumenteren en keuzes maken. Dat gebeurt op allerlei manieren. Zo gaan de leerlingen met elkaar en met anderen in gesprek, ze bekijken video's en maken allerlei opdrachten. Om de ontwikkeling van de leerlingen in beeld te brengen en te volgen, gaan zowel leerlingen, docenten als mentoren voor de genoemde vaardigheden op korte termijn rubrics invullen. “Dat geeft leerlingen houvast voor de groei”, aldus De Rijk. “Om nog meer zicht te krijgen op burgerschapscompetenties doet Het Mundus College ook mee aan externe onderzoeken, zoals de Burgerschapsmeting (BSM) van de UvA.”

Het P&S-onderwijs is flexibel. “Als er een bepaald onderwerp speelt, bijvoorbeeld de relatie van Amerika met Irak en Iran, dan geven we daar voorrang aan”, zegt De Rijk. “We doen dat altijd in overleg, want we komen, naast onze vergaderingen, als vakgroep P&S iedere ochtend om kwart over acht een kwartiertje bij elkaar om even uit te wisselen. Dat vind ik heel prettig.”

BETER GESPREKKEN VOEREN

Dat de P&S-lessen hun vruchten afwerpen, ziet De Rijk aan haar leerlingen, die vaak worstelen met problemen zoals een lastige thuissituatie of armoede. “Er gaat veel om in hun hoofden, maar door deze lessen krijgen we het er wel uit en dat helpt. De leerlingen gaan inzien dat ieders leven anders is en leren hoe ze hun eigen leven zo goed mogelijk kunnen opbouwen, ook met hulp van anderen. De regelmaat van een vast vak werkt hier heel goed. We laten leerlingen zelf ontdekken wat zij belangrijk vinden in het leven. Het gaat om hun eigen ideeën. Daarover in gesprek gaan, is wat wij in deze lessen doen. We zien dat het zelfbewustzijn van leerlingen groeit. Ik krijg van collega's terug dat leerlingen er heel anders bij zitten dan drie jaar geleden.”

Leerlingen worden beter in gesprekken voeren, gaan beter naar elkaar luisteren en kunnen steeds beter omgaan met verschillen. Waar eerder de straatcultuur overheerste, ziet De Rijk nu steeds meer een schoolcultuur. “De aandacht voor de kernwaarden van onze school – respect, aandacht, gastvrijheid en steun – draagt daar onder meer aan bij. We verwijzen in onze lessen regelmatig naar deze waarden.”

ONDER DE INDRUK

Een mooi voorbeeld van wat het vak P&S zoal oplevert, is de activiteit die is voortgekomen uit

een bezoek van burgemeester Femke Halsema aan de school. Toen werd heel duidelijk dat de leerlingen hebben geleerd om goed te verwoorden waar ze mee zitten, vertelt De Rijk. “De burgemeester was enorm van onze leerlingen onder de indruk.”

Uit dit gesprek is de afspraak voortgekomen dat leerlingen van het Mundus een ontmoetingsdag gaan organiseren, waar tweedejaars Amsterdamse scholieren allerlei activiteiten kunnen doen, zoals koken en voetballen. “Helemaal burgerschap!”, zegt de docente. “De jongeren spelen niet tegen elkaar, maar mét elkaar, in de eigen stad. Onlangs zei een vriend van mij, die docent is in Amsterdam-Zuid: ‘Het is toch gek, onze leerlingen maken elk jaar een cultuurreis naar China. Maar waarom gaan we eigenlijk niet met ze naar Nieuw-West?’”

Blog juf Maxe

Onder de noemer ‘Verhalen uit de klas’ blogt Maxe de Rijk over haar leerlingen op www.maxederijk.nl.

“Al mijn leerlingen hebben een verhaal. Wat ik meemaak schrijf ik op. Ik hoop dat je door het lezen van deze verhalen een beeld krijgt van hoe jongeren kunnen leven en denken.”

‘Ze leren hoe ze hun leven zo goed mogelijk kunnen opbouwen.’

✓ TIP VOOR COLLEGA'S

Maxe de Rijk: “Maak tijd vrij voor burgerschapsvorming. Bij het Mundus staat het twee uur per week op het rooster. Dan heb je een vak te vullen. Faciliteer docenten zodat ze dat vak ook kunnen vullen. En bied trainingen aan waarin ze leren hoe ze het vak kunnen geven.”

✉ maxederijk@gmail.com

‘VEEL LEERLINGEN
KOMEN BINNEN
MET EEN NEGATIEF
ZELFBEELD’